

Debreceni Ítéltábla
Bf.IV.48/2021/6.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Helység12/14-ben, a 2021. március 11. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az üzletszerűen, gazdálkodó szervezet érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2021. január 6. napján kihirdetett 24.B.216/2020/14. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

I. rendű vádlott esetében a felfüggesztett szabadságvesztésnél a próbaidő tartamát 5 (öt) évre felemeli.

A költségvetést károsító bűncselekmény törvényhelye mindkét vádlottnál: a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont).

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában I. rendű vádlottat folytatólagosan elkövetett vesztegetés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 290 § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pont], költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt – halmazati büntetésül – 1 év 8 hónap, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre;

II. rendű vádlottat folytatólagosan elkövetett vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 291. § (1), (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés c) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt – halmazati büntetésül – 2 év, végrehajtásában 5 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte.

Rendelkezett a büntetések utólagos végrehajtásának elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjáról és a lefoglalt iratok kezeléséről, továbbá kötelezte a vádlottakat a bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére a büntetés súlyosítása, mindkét vádlottnál végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében. Indokai szerint az elbírált bűncselekmények tárgyi súlya és a kiszabható büntetési tétel folytán az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések eltúlzottan enyhék, nem alkalmasak a büntetés céljainak elérésére, ezért lényeges súlyosításuk indokolt.

[3] A vádlottak és a védők tudomásul vették az elsőfokú ítéletet.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.15/2021/2. számú átiratában az ügyészségi fellebbezést fenntartva – tanácsülésen történő elbírálás mellett – az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, a büntetések súlyosítására, a vádlottakkal szemben a próbaidőre felfüggesztés mellőzésével végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás, valamint pénzbüntetés kiszabására, egyebekben a támadott határozat helybenhagyására tett indítványt. Észrevételében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, a vádlottak bűnösségének megállapítása törvényes, miként a minősítés is azzal, hogy a Btk. 396. § (2) bekezdésére utalást mellőzni kell. Ugyanakkor a büntető törvény 2021. január 1-jei változása folytán vizsgálandó a Btk. 2. § alapján az alkalmazandó büntető törvény, mely során megállapítható, hogy az elbírálás idejére az anyagi norma enyhült, így a jelenleg hatályos Btk. alkalmazásának van helye, mely azonban érdemben nem hat ki a büntetőjogi felelősség megítélésére. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések, elsősorban a bűncselekmények száma, tárgyi súlya miatt túl enyhék, így az ügyészi fellebbezésben foglaltaknak megfelelően azok súlyosítását látta szükségesnek.

[5] A másodfokú bíróság az ügyészégi fellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 598. § (2) bekezdésben foglaltakra figyelemmel tanácsulésen bírálta el, mert a vádlottak terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontján alapult (szankciós perorvoslat), és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az arra jogosult ügyészség, a vádlottak és a védők nem indítványozták.

[6] Tekintettel arra, hogy a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be, a másodfokú bíróság a Be. 590. § (3) bekezdése értelmében az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését bírálta felül.

[7] A Be. 590. § (5) bekezdés szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre is [Be. 590. § (5) bekezdés a-c) pont]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból dönt a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező jogkérdésekben.

[8] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pont értelmében ugyanakkor az ítéltábla nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát a törvényszék által megállapított tényállásra alapította, hiszen a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. Ebben az esetben az első fokon megállapított tényállás rögzül, a tényálláshoz kötöttség teljes.

[9] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást perrendszerűen, körültekintően folytatta le, nem vétett abszolút, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási hibát.

[10] A vádlottak bűnösségének megállapítása törvényes. A jogkérdések felülbírálata kapcsán elsődlegesen leszögezi a másodfokú bíróság, hogy a büntető törvény 2021. január 1-jei módosítása kapcsán valóban vizsgálni kellett az időbeli hatály kérdését, és maradéktalanul osztható a fellebbviteli főügyészégi álláspont, mely szerint az elbírálás idején hatályos törvény a Btk. 396. § (8) bekezdésének módosulása által enyhébb, mint az elkövetéskor hatályos jogszabály, ezért az elbírálás során hatályos törvényt kell alkalmazni. Ezt elsősorban az indokolta, hogy az üzletszerű elkövetés már nem zárja ki a költségvetési csalásnál a büntetés korlátlan enyhítését.

[11] A törvényszék büntethetőségi akadály hiányában a törvénynek megfelelően mondta ki bűnösnek a vádlottakat. Az ítéltábla nem észlelt olyan körülményt, mely a vádlottak felmentését vagy az eljárás megszüntetését indokolta volna.

[12] Annyiban helyes az ügyészégi észrevétel, hogy a költségvetési csalás mindkét vádlottnál a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősül nagyobb vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett büntettnak, melynek az I. r. vádlott tette, a II. r. vádlott pedig bűnsegédi részese. Mindez nem jelentett törvénysértő minősítést, nem vitásan csak a jogszabályhely téves feltüntetéséről volt szó, melyet a másodfokú bíróság a hibásan felhívott (2) bekezdés mellőzésével korrigált. Egyéb részekben a cselekmények jogi minősítése és a jogszabályhelyek megjelölése mindenben megfelel a büntető törvénynek.

[13] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó szempontokat feltárta és I. rendű vádlottnál a próbaidő tartamát nem tekintve a törvénynek megfelelő, a büntetéskiszabási célok elérésére alkalmas büntetést szabott ki. Nem tévedett, amikor az előkészítő ülésen a bűnösségét elismerő, rendezett életvitelű, kiskorú gyermeket nevelő, büntetlen előéletű, a vagyoni hátrányt megtérítő I. rendű vádlott tekintetében a büntetési tétel középértékétől eltérve állapította meg a szabadságvesztés tartamát és helyes feltételes elítélés alkalmazása, azaz a büntetés próbaidőre történő felfüggesztése is, mert a valóban megállapítható tárgyi körülményekkel szemben az alanyi enyhítők igen hangsúlyosak. A büntetés céljai annak végrehajtása nélkül is elérhetők. Ugyanakkor a próbaidő tartamának súlyosítása volt indokolt a felső határt jelentő, 5 éves tartamra, mely már valóban megfelelő visszatartó erőt jelent és kifejezi a büntetés tettarányosságát és megfelel az egyéniesítés követelményeinek is. A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság nem látta szükségesnek a büntetés súlyosítását és végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását. Ezt ugyanis a büntetési célok nem indokolták. A szabadság tényleges elvonása ilyen személyi körülmények mellett „ultima ratio-ként”, végső eszközként jelenhet meg, melynek alkalmazására a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

[14] A nem vitásan súlyos büntetési tétel és a bűnhalmazat ellenére az enyhítő szakasz alkalmazásával törvényes és arányos II. rendű vádlottal szemben kiszabott 2 éves, maximális tartamú próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés is. Az enyhítő tényezők száma és nyomatéka esetében is megfelelően indokolja a méltányos büntetés kiszabását, ezért a vádlottnál nem volt alap a büntetés súlyosítására.

[15] Az előzetes mentesítés kimondására egyik vádlottnál sem kerülhetett sor, azt a bűncselekmények jellege, tárgyi súlya és halmazata külön és együttesen is kizárta.

[16] Az ügyészégi fellebbezéssel szemben – egyetértve az elsőfokú bíróság ítéletének [48] bekezdésében írt állásponttal – pénzbüntetés kiszabására az ítéltábla sem látott lehetőséget. Kétségtelen, hogy a vádlottak a bűncselekményt haszonszerzés céljából követték el, egyik vádlottnál sem tárható fel azonban olyan mértékű vagyon vagy jövedelem,

mely a vagyoni joghátrány kiszabásának alapvető törvényi feltétele. Ezért a törvényszék érveit osztva mellőzte a pénzbüntetés kiszabását.

[17] A vagyonekobbzás mellőzése is törvényes az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint.

[18] Megfelelnek a törvénynek az ítélet egyéb ítéleti rendelkezései is.

[19] Az ítéltábla kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával – helyes indokainál is fogva – helybenhagyta.

Debrecen, 2021. március 11.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. előadó bíró,
Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.216/2020/14. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.IV.48/2021/6. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. március 11.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.